

Evropska sredstva za okrevanje in odpornost - Skupaj do cilja: trajnostna kulturna dediščina

28.5.2026 - | gov.si

Številni ukrepi Načrta za okrevanje in odpornost, ki jih v Sloveniji izvajamo s podporo evropskih sredstev Mehanizma za okrevanje in odpornost - NextGenerationEU, so že uspešno izvedeni oziroma bodo zaključeni do konca avgusta 2026. Zaključena je tudi že glavna aktivnost na naložbi za trajnostno obnovo in oživljanje kulturne dediščine.

V register nepremične kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo, je trenutno vpisanih 31.095 enot dediščine, od tega je 8.484 enot razglašeni za kulturni spomenik državnega ali lokalnega pomena.

Ohranjena kulturna dediščina pomembno prispeva k prepoznavnosti države in s tem k razvoju turizma, ki je bil v času pandemije covida-19 med najbolj prizadetimi gospodarskimi panogami.

Država in lokalne skupnosti si prizadevajo ohraniti bogato kulturno dediščino tudi s pomočjo evropskih sredstev. V okviru Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) Ministrstvo za kulturo skupaj z občinami izvaja naložbo za trajnostno obnovo in oživljanje kulturne dediščine.

Trajnostna obnova in oživljanje kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture - naložba

Cilj naložbe je podpreti trajnostni razvoj turizma z oživljanjem kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture. Naložba vključuje prenovo, obnovo, celostno oživljanje in modernizacijo javnih objektov kulturne dediščine.

Za izvedbo naložbe je predvidenih 42 milijonov evrov iz Mehanizma za okrevanje in odpornost (Mehanizem). Država je nosilec projektov do danes za izvedene projektne aktivnosti že izplačala dobrih 31 milijonov evrov.

Od skupno 17 projektov, predvidenih za financiranje, je v celoti zaključenih 14 projektov, glavna preostalih projektov pa mora biti zaključena do konca junija 2026.

Zaključeni so vsi projekti prenove kulturnih spomenikov v lasti občin:

- Branilci krone in meja, projekt obnove ter oživitve pritličja gradu Črnomelj in mestnega jedra Črnomelj,
- Doživetja grajskega razgleda - grad Podčetrtek,
- Grad na Kozlovem robu - preteklost za prihodnost,
- Grad Ormož in park v arhitekturi, digitalni in hortikulturni preobrazbi,
- Grad Podsreda - kulturna dediščina in turizem,
- Kulturna doživetja dvorca Jelšingrad,
- Kulturni inkubator Štanjel,
- Notranjski muzej Postojna - tretja faza obnove garnizije,
- Dvorec Radlje - kulturno in gozdno središče Zgornje Dravske doline,

- Muzej prevoznništva in tovarništva,
- Obnova objektov muzejskega območja Stara železarna Ravne na Koroškem,
- Pilonova galerija: 5-zvezdična zakladnica umetnosti.

Projekti prenove kulturnih spomenikov državnega pomena:

- Celovita prenova Kulturnega doma Črnomelj – zaključen,
- Vrba - Celovita prenova kulturnega spomenika – zaključen,
- Obnova hiše Vrba 1 ob Prešernovi domačiji – v izvajanju,
- Celovita obnova gradu Negova – v izvajanju,
- Celovita obnova gradu Turjak – v izvajanju.

Vse aktivnosti, povezane s ciljem naložbe, morajo biti zaključeni najkasneje do 31. avgusta 2026.

Mejnik, povezan z izborom projektov, je Slovenija uveljavljala v okviru tretjega zahtevka za plačilo evropskih sredstev Mehanizma, ki ga je EK v celoti izplačala oktobra 2024. Cilj naložbe, ki predvideva prenovo vsaj 15 objektov kulturne dediščine, bo Slovenija uveljavljala z zadnjim zahtevkom za plačilo, ki ga bo EK poslala najkasneje do 30. septembra 2026.

<https://www.gov.si/novice/2026-05-28-evropska-sredstva-za-okrevanje-in-odpornost-skupaj-do-cilja-trajnostna-kulturna-dediscina>